

HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIT JA ERITYISRAHOITUS NOSTE-OHJELMASSA

Toni Kosonen & Anne Luukkainen
Joensuun yliopisto
Sosiologian ja yhteiskuntapolitiikan oppiaineryhmä
Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö
Koulutustason kohottaminen aikuisiällä -projekti
Maaliskuu 2008

SISÄLLYS

1	JOHDANTO (Toni Kosonen)	3
1.1	Resurssit hakevassa toiminnassa	4
1.2	Tutkimuksen tavoitteet	5
1.3	Tutkimuksen toteuttaminen	6
1.4	Kyselyyn vastanneet.....	7
2	HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEN MÄÄRÄ JA RIITTÄVYYS (Toni Kosonen)	11
2.1	Rahoituksen määrä hankkeissa ja oppilaitoksissa sekä arviot riittävydestä	11
2.2	Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien työajankäyttö.....	13
3	RESURSSIEN KANAVOINTI HAKEVAAN TOIMINTAAN (Toni Kosonen).....	15
3.1	Resurssien jakamisen tasapuolisuus ja tarkoituksenmukaisuus	15
3.2	Yhteistyö ja suunnitelmallisuus resurssien käytössä.....	16
3.3	Hakevan toiminnan muotojen rahoittaminen ja niitä koskevat suositukset	18
3.4	Hakevan toiminnan materiaalit	24
4	HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIT TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄÄN (Anne Luukkainen)	26
4.1	Hakevaa toimintaa tukevia käytäntöjä oppilaitosten toimintaympäristöissä.....	26
4.2	Hakevaa toimintaa hankaloittavia tekijöitä oppilaitosten toimintaympäristöissä	28
4.3	Hakevan toiminnan aikaresurssien riittävyys.....	30
4.4	Hakevan toiminnan osaamisresurssit ja osaamisen tukeminen	33
5	MITÄ NOSTEEN JÄLKEEN? (Anne Luukkainen).....	37
5.1	Hakevan toiminnan tulevaisuuden resursointi	37
5.2	Hakevan toiminnan tulevaisuuden lupaavia käytäntöjä	40
6	YHTEENVETO HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSEISTA.....	44
	Lähteet	51
	Taulukkuuettelo	53
	Kuvioluettelo	54
	LIITTEET.....	55
	LIITE 1: Hankevetäjille suunnattu kysely hakevan toiminnan resursseista	
	LIITE 2: Hakevan toiminnan toteuttajille suunnattu kysely hakevan toiminnan resursseista	
	LIITE 3: Opiskelijamäärien sukupuolittainen painottuminen koulutusaloittain	

2 HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEN MÄÄRÄ JA RIITTÄVYYS

Tässä luvussa tehdään katsaus hakevan toiminnan erityisrahoituksen käytön määrään hankkeissa sekä hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien näkemyksiin rahoituksen riittävydestä: kokevatko he hakevan toiminnan erityisrahoituksen määrän riittäväksi? Noste-ohjelman vuosiraportin 2006 (2007, 43, 54) mukaan hakevan toiminnan osuus oli 15 % maksettujen määrärahojen kokonaismäärästä vuonna 2006. Sen osuus on laskenut ohjelman tavoitteiden mukaisesti vuoden 2004 noin neljänneksen osuudesta ja vielä vuoden 2005 16 %:n osuudesta.

2.1 Rahoituksen määrä hankkeissa ja oppilaitoksissa sekä arviot riittävydestä

Hankevetäjät ilmoittivat hakevan toiminnan osuudeksi hankkeensa vuoden 2006 budjetista yleisimmän vaihtoehdon 6-10 % (tyyppiarvo, 24 % vastaajista). Vastaukset painottuivat kuitenkin hieman suurempiin osuuksiin (mediaani, 11–15 %), ja vielä jopa 19 % vastaajista kertoi hakevaan toimintaan käytetyn yli 20 % budjetista. Hankkeiden budjetointi hakevaan toimintaan oli siis ollut vuonna 2006 vaihtelevaa, kun tarkastellaan vastausten jokseenkin tasaista jakautumista 6-10 % ja yli 20 % välille (ks. taulukko 5). OPTI-tietokantaan koottujen tietojen mukaan vuonna 2006 Noste-hankkeissa käytettiin hakeutumista edistäviin toimiin keskimäärin 16,85 % kokonaiskustannuksista.

Taulukko 5. Hakevan toiminnan osuus hankkeiden vuoden 2006 budjetista hankevetäjien mukaan (f ja %)

Hakevan toiminnan osuus hankkeen vuoden 2006 budjetista	f	%
0 - 5 %	3	7,1
6 - 10 %	10	23,8
11 -15 %	9	21,4
16 -20 %	9	21,4
Yli 20 %	8	19,0
En osaa sanoa	3	7,1
Yhteensä	42	100,0

Budjetoinnin tasoa lääneittäin tarkasteltaessa voidaan todeta, että Oulun läänissä hakevaan toimintaan oli panostettu suhteellisesti eniten: puolet vastanneista hankevetäjistä ilmoitti hakevaa toimintaa budjetoidun yli 20 %:n osuudella. Myös Lapin läänissä neljännes vastaajista valitsi vaihtoehdon yli 20 %. Sen sijaan Itä-Suomen läänissä kaikkien vastaajien mukaan hakevaa toimintaa oli budjetoitu korkeintaan 15 %:n osuudella. Muiden läänien osalta osuuksien jakautuminen oli jokseenkin tasaista: Etelä-Suomen läänin vastaajien näkemys jakautui tasaisesti vaihtoehtojen 6-10 %, 11–15 % ja 16–20 % välille (kukin 30 % vastaajista), Länsi-Suomen läänin suosituimmat vastaukset olivat 6-10 % ja 16–20 % (molemmat 24 % vastaajista) ja Lapin läänissä vastaukset hajaantuivat yksittäin eri luokkiin. OPTI-tietokannan mukaan Noste-hankkeissa käytettiin kokonaisrahoituksesta vuonna 2006 hakeutumista edistäviin toimiin suhteellisesti eniten Lapin läänissä (20,8 %) ja vähiten Etelä-Suomen läänissä (15 %). Länsi-Suomessa hakeutumista edistäviin toimiin käytettiin 18,2 %, Itä-Suomen läänissä 17,6 % ja Oulun läänissä 18,3 % kokonaiskustannuksista.

Oppilaitosten koulutusalojen hakevan toiminnan toteuttajista 79 % katsoi, että koulutusalan hakevaan toimintaan oli käytetty Noste-ohjelman erityisrahoitusta. Reilu kymmenes (11 %) totesi, että erityisrahoitusta ei ole käytetty, ja 10 % vastaajista ei osannut sanoa kantaansa.

Vastaajilta kysyttiin arviota, *kuinka riittäväksi Noste-ohjelman hakevan toiminnan toteuttamisen erityisrahoitus nähtiin*¹¹. **Hankevetäjät arvioivat tarjottua rahoitusta riittävydeltään sopivaksi**, mikä oli yleisimmin valittu vastausvaihtoehto (tyyppiarvo, 74 % vastaajista). Yhteensä 19 % koki sen vähäiseksi tai aivan liian vähäiseksi. Lääneittäin tarkasteltaessa voidaan huomioda, että suhteellisesti suurin osuus vähän-vastauksia (29 %) saatiin Länsi-Suomen läänin vastaajilta. Liiallisena rahoitusta ei pitänyt yksikään hankevetäjä. Oulun ja Lapin läänien kaikki vastaajat pitivät erityisrahoituksen määrää sopivana tai runsaana. Hankevetäjien ilmoittamaa hakevaan toimintaan budjetoitua osuutta verrattiin arvioihin rahoituksen riittävydestä, mutta säännönmukaista vaihtelua ei havaittu; mahdollista ei siis ole yksiselitteisesti todeta, mikä hakevan toiminnan rahoitusosuus koettiin riittävydeltään sopivaksi.

Myös suurin osa (68 %; tyyppiarvo: sopivasti) hakevan toiminnan toteuttajista totesi hakevan toiminnan erityisrahoituksen määrän sopivaksi. Ainoastaan 14 % totesi sen vähäiseksi. 13 % ei osannut muodostaa kantaansa. Sukupuolittaisten koulutusalojen mukaisesti tarkasteltaessa merkillepantavaa on, että lähes kolmannes (29 %) tietokoneen ajokorttikoulutusten edustajista arvioi rahoituksen määrän vähäiseksi. Naisvoittoisten alojen edustajat sen sijaan arvioivat sen voimakkaimmin sopivaksi (79 % alan vastaajista). Myös huomionarvoista on se, että miesvoittoisten alojen vastaajista neljännes ei osannut sanoa kantaansa. Lääneittäin tarkasteltuna Etelä-Suomen läänissä oli eniten (noin kolmannes) epäätietoisia.

Nosteessa hakevaan toimintaan on suunnattu huomiota ja panostettu laajemmin erityisrahoituksen myötä. Siksi onkin kiinnostavaa, *kuinka toimijat arvioivat Noste-ohjelman hakevan toiminnan rahoituksen määrää verrattuna aiemmin käytössä olleeseen opiskelijarekrytoinnin rahoitukseen*. Tiedusteltaessa tätä hakevan toiminnan toteuttajilta reilu puolet (53 %) totesi sen olevan vähintään hieman suurempi (yleisimmin valitut vaihtoehdot (tyyppiarvot) hieman suurempi ja paljon suurempi)¹². Vähintään hieman pienempänä sitä piti 19 % vastaajista. Merkillepantavaa on epätietoisien suuri osuus, 26 % vastaajista. Vertailu aiempaan on koettu ilmeisesti vaikeaksi. Kuitenkin ne, joilla oli kanta asiaan, näkivät opiskelijarekrytoinnin rahoituksen selkeästi parantuneen Nosteen myötä.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan myös, *kuinka hakevan toiminnan erityisrahoituksen tarjoamat taloudelliset resurssit olivat vastanneet niihin määrällisiin tavoitteisiin*, joita hankkeissa ja oppilaitoksissa eri koulutusaloilla oli asetettu. **Hankevetäjistä samaa mieltä väittämän ”hakevaan toimintaan käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla on ollut/olisi ollut mahdollista saavuttaa oman hankkeenne** (”koulutusalanne” hakevan toiminnan toteuttajien kyselyssä) **opiskelijamääriä koskevat tavoitteet/toiveet” kanssa oli 81 %** (yleisimmin valittu vastausvaihtoehto (tyyppiarvo) jokseenkin samaa mieltä, 43 % vastaajista). Lääneittäin huomattava on, että jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa oli 24 % Länsi-Suomen läänin vastaajista, kun kaikkien hankkeiden suhteellinen osuus erimielisistä oli 12 %. Lisäksi läänin kaksi hanketta ilmoitti, että heillä ei ollut opiskelijamääriä koskevia tavoitteita.

Myös **hakevan toiminnan toteuttajista yli puolet, 59 %, oli samaa mieltä väittämän suhteen** (yleisimmin valittu vastausvaihtoehto (tyyppiarvo) jokseenkin samaa mieltä, 39 % vastaajista). Vähintään jokseenkin erimielisiksi ilmoittautui reilu viidennes (21 %). Kymmenes vastaajista totesi,

11 Vastausvaihtoehdot olivat ”aivan liian vähän”, ”vähän”, ”sopivasti”, ”runsaasti”, ”liikaa” sekä ”en osaa sanoa”.

12 Vastausvaihtoehdot olivat ”paljon pienempi”, ”hieman pienempi”, ”samansuuruinen”, ”hieman suurempi”, ”paljon suurempi” ja ”en osaa sanoa”.

että koulutusala ei ollut opiskelijamääriä koskevia tavoitteita/toiveita, ja samoin kymmenes vastaajista ei osannut sanoa kantaansa. Hakevan toiminnan toteuttajat olivat siis koulutusalaansa koskien varauksellisempia arvioissaan taloudellisten resurssien riittävydestä verrattuna hankevetäjien hankkeitaan koskeviin arvioihin. Sukupuolittaisen koulutuslaluokittelun kautta tarkasteltuna näyttäytyivät miesvoittoisten alojen edustajat varauksellisimmilta. Heistä jopa kolmannes oli (jokseenkin) eri mieltä väittämän suhteen. Tämä varauksellisuus saattaa kummuta miesvoittoisten alojen tunnetusta haasteellisuudesta opiskelijarekrytoinnin suhteen (ks. McGivney 1999).

2.2 Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien työajankäyttö

Vastaajia pyydettiin arvioimaan osuutta, jonka he käyttävät kokonaistyöajastaan hakevan toiminnan tekemiseen¹³. Hankevetäjät valitsivat yleisimmin (tyyppi-arvo) – 37 % vastaajista – vastausvaihtoehdon alle 10 %. Vastaukset painottuivat kuitenkin suurempiin osuuksiin: vaihtoehdot korkeintaan 25 % ja korkeintaan puolet valitsi yhteensä 40 % vastaajista, jotka jakaantuivat tasan näiden vaihtoehtojen välillä. Lisäksi 22 % vastaajista ilmoitti käyttäneensä vähintään puolet työajastaan hakevaan toimintaan. (Ks. taulukko 6.) Läneittäin tarkasteltaessa eroja ei juuri ole. Kuitenkin huomionarvoista on se, että Länsi-Suomen läänistä tulevat ne kaksi hankevetäjää, jotka ilmoittavat työnsä koostuvan kokonaan hakevasta toiminnasta.

Taulukko 6. Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien (sukupuolittaisen koulutuslaluokittelun mukaisesti) työajankäyttö hakevaan toimintaan (%).

Vaihtoehdot	Hankevetäjät (n=42)	Hakevan toiminnan toteuttajat			
		kaikki (n=90)	naisvoittoinen (n=45)	miesvoittoinen (n=21)	atk (n=24)
alle 10 %	36,6	50	40	57,1	62,5
korkeintaan 25 %	19,5	22,2	26,7	19	16,7
korkeintaan puolet	19,5	11,1	13,3	9,5	8,3
korkeintaan 75 %	4,9	2,2	0	4,8	4,2
yli 75 %, muttei kuitenkaan koko työaika	12,2	2,2	2,2	0	4,2
työaikani koostuu kokonaan hakevasta toiminnasta	4,9	4,4	8,9	0	0
en käytä lainkaan aikaa hakevaan toimintaan	2,4	4,4	6,7	0	4,2
en osaa sanoa	0	3,3	2,2	9,5	0

Puolet hakevan toiminnan toteuttajista ilmoitti käyttävänsä alle 10 % (tyyppi-arvo) kokonaistyöajastaan hakevaan toimintaan. Ainoastaan vajaa kymmenes (9 %) vastaajista ilmoitti käyttävänsä hakevaan toimintaan puolet tai enemmän työajastaan. Kaiken kaikkiaan hakevan toiminnan toteuttajat kokonaisuudessaan käyttivät hankevetäjiä hieman vähemmän aikaa hakevaan toimintaan. Sukupuolittaisen koulutusalojen mukaisesti tarkasteltuna (taulukko 6) **naisvoittoisilla aloilla toimivat käyttivät silmämääräisesti arvioiden eniten aikaa hakevaan toimintaan** verrattuna seuraavana tuleviin miesvoittoisten alojen edustajiin ja vähiten työaika hakevaan

13 Vastausvaihtoehdot olivat ”alle 10 %”, ”korkeintaan 25 %”, ”korkeintaan puolet”, ”korkeintaan 75 %”, ”yli 75 %, muttei kuitenkaan koko työaika”, ”työni koostuu kokonaan hakevasta toiminnasta”, ”en käytä lainkaan aikaa hakevaan toimintaan” ja ”en osaa sanoa”.

toimintaan käyttäviin tietokoneen ajokorttikoulutuksissa työskenteleviin hakevan toiminnan toteuttajiin. **Tehtäväkuvan mukaisella jaottelulla tarkasteltuna (taulukko 7) ilmoittivat projekti-/suunnitteluhenkilöstöön kuuluvat (n=22) odotetusti käyttävänsä kouluttajia ja hallinnon edustajia enemmän aikaa hakevaan toimintaan.** Heistä puolet valitsi vaihtoehdon korkeintaan 25 % (tyyppiarvo) tai korkeintaan puolet. Lisäksi heihin kuuluivat kaikki ne vastaajat (4 kpl), jotka ilmoittivat työaikansa koostuvan kokonaan hakevasta toiminnasta.

Taulukko 7. Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien (ammattikuvan mukaisesti) työajankäyttö hakevaan toimintaan (%).

Vaihtoehdot	Hankevetäjät (n=42)	Hakevan toiminnan toteuttajat			
		kaikki (n=90)	kouluttaja (n=45)	johtaja (n=23)	suunnittelu-/projektihenkilö (n=22)
alle 10 %	36,6	50	65,9	60,9	9,1
korkeintaan 25 %	19,5	22,2	18,2	26,1	27,3
korkeintaan puolet	19,5	11,1	4,5	8,7	22,7
korkeintaan 75 %	4,9	2,2	2,3	0	4,5
yli 75 %, muttei kuitenkaan koko työaikaa	12,2	2,2	0	0	9,1
työaikani koostuu kokonaan hakevasta toiminnasta	4,9	4,4	0	0	18,2
en käytä lainkaan aikaa hakevaan toimintaan	2,4	4,4	2,3	4,3	9,1
en osaa sanoa	0	3,3	6,8	0	0

Yhteenvedona vastaajien näkemyksistä Noste-ohjelman hakevan toiminnan erityisrahoituksen määrästä ja riittävydestä voidaan todeta, että **hakevaan toimintaan budjetoidun rahoituksen osuus vaihteli melkoisesti hankkeittain, mutta sekä hankevetäjät että hakevan toiminnan toteuttajat pitivät hakevan toiminnan erityisrahoituksen määrää riittävydeltään pääasiassa sopivana.** Työaikaa hakevaan toimintaan käyttivät niin hankevetäjät kuin hakevan toiminnan toteuttajatkin yleisimmin alle 10 % työajastaan, mutta myös neljänneksen tai puolet työajastaan ilmoitti hakevaan toimintaan käyttävänsä suhteellisen moni vastaaja. Kokonaisuutena tarkastellen hankevetäjät käyttivät hakevan toiminnan toteuttajia enemmän työaikaansa hakevaan toimintaan.

Lähteet

Ammatillisen lisäkoulutuksen vuoden 2008 valtionosuuden perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrän vahvistaminen. 2007. Opetusministeriön päätös 38/221/2007.

Antikainen, A. 2005. Between Empowerment and Control. A State Intervention into Participation in Adult Education in Finland. *European Education* vol. 37 (2), 21-31.

Helakorpi, Seppo. 2005. Kohti verkostoituvaa ja verkottuvaa koulutusta. HAMK, Ammatillisen opettajakorkeakoulun julkaisuja 9/2005. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Helakorpi, Seppo. 2006. Koulutuksen kehittävä arviointi. Työkaluja osaamisen johtamiseen. HAMK, Ammatillisen opettajakorkeakoulun julkaisuja 4/2006. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Hulkari, Kirsti. 2007. Verkostojen lupaus? Aikuiskoulutusverkostot Noste-ohjelmassa. Tampereen yliopisto, Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus. Saatavissa internetosoitteessa <http://www.noste-ohjelma.fi/fin/bitmap.asp?R=1008>.

Huusko, Arja. 2007. Hakeva toiminta Noste-hankkeissa vuonna 2006. Joensuun yliopisto, sosiologian oppiaine. Saatavissa internetosoitteessa <http://www.noste-ohjelma.fi/fin/bitmap.asp?R=1006>.

Huusko, Arja & Luukkainen, Anne. 2007. Vaikuttava hakeva toiminta Noste-hankkeissa. Joensuun yliopisto, sosiologian oppiaine. Saatavissa internetosoitteessa <http://www.noste-ohjelma.fi/fin/bitmap.asp?R=833>.

Johnston, R. 1987a. How to Develop Outreach – a practical guide. Replan issues no. 1 –Outreach. Replan South and South West Resources. NIACE.

Johnston, R. 1987b. Outreach Work – principles and policy. Replan issues no. 1 –Outreach. Replan South and South West Resources. NIACE.

Kiviranta, Terttu. 2006. Henkilökohtaistaminen haastaa verkostoyhteistyöhön. Teoksessa Malin, Pirjo & Rikkinen, Aino (toim.). Henkilökohtaistaminen ja työelämäyhteistyö avain laatuun ja vaikuttavuuteen. AiHe-projektin tuloksia 2006. Helsinki: Hakapaino Oy. Saatavissa myös internetosoitteessa <http://www.oph.fi/page.asp?path=1,443,9111,51369>.

Kokkila, Hanne. 2004. Noste-hankkeiden hakeva toiminta vuonna 2003. <http://www.noste-ohjelma.fi>

Koulutus ja tutkimus vuosina 2007-2012 Kehittämissuunnitelma. 2007. Opetusministeriö. Valtioneuvoston 5.12.2007 hyväksymä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2007-2012. Saatavissa internetosoitteessa http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/kesu_2012_fi.pdf.

Kuitunen, Soile & Hyytinen, Kirsi. 2004. Julkisten tutkimuslaitosten vaikutusten arviointi: käytäntöjä, kokemuksia ja haasteita. VTT tiedotteita 2230. Espoo: Valtion teknillinen tutkimuskeskus. Myös verkkojulkaisu: <http://www.vtt.fi/inf/pdf/> [viitattu 18.12.2007].

Laukkanen, Hanne. 2005. Noste-hankkeiden hakeva toiminta vuonna 2004. <http://www.noste-ohjelma.fi>

Luukkainen, Anne. 2006. "Koulutustieto menee parhaiten perille kasvokkain keskustelemalla ja kasvokkain opiskelijan motivointi onnistuu parhaiten" – Hakeva toiminta Noste-hankkeissa vuonna 2005. <http://www.noste-ohjelma.fi>

Lönnqvist, Antti & Kujansivu, Paula & Antola, Juha. 2005. Aineettoman pääoman johtaminen. Aavaranta-sarja. Tampere: Tammerpaino Oy.

McGivney, Veronica. 1999. Excluded Men. Men who are missing from education and training. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education. Alden Press.

McGivney, Veronica. 2000. Recovering outreach. Concepts, issues and practices. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education. Alden Press.

McGivney, Veronica. 2002. Spreading the word. Reaching out to new learners. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education. Alden Press.

Neuvonen, Satu. 2006. Opo raksalla – kokemuksia hakeutumisvaiheen ohjauksesta. Teoksessa Rikkinen, Aino (toim.). Henkilökohtaistamisen hyvät käytännöt, mallit ja mekanismit. AiHe-projektin tuloksia 2006. Helsinki: Hakapaino Oy. Saatavissa myös internetosoitteessa <http://www.oph.fi/page.asp?path=1,443,9111,51369>.

Noste-ohjelman hakevan toiminnan tehostaminen. 2006. Opetusministeriön ohje 4/503/2006. Osoitettu Noste-hankkeille ja niihin osallistuville koulutuksen järjestäjille sekä lääninhallituksille.

Noste-ohjelman vuosiraportti 2006. Opetusministeriön julkaisuja 2007:30.

Pakaste, Marja & Laukkanen, Hanne. 2006. Hakeva löytää. Hakevan toiminnan hyviä käytäntöjä kouluttajille ja koulutusyhdyshenkilöille oppilaitoksissa ja työpaikoilla. Opetusministeriö: Noste-ohjelma.

Sydänmaanlakka, Pentti. 2007. Älykäs organisaatio. Economica-kirjasarjan julkaisu nro 17. Helsinki: Talentum Media Oy.

Toiviainen, T. 2002. Vapaan sivistystyön visiot. Castrénilaista laatuviiniä tammitynnyreissä. Helsinki: Helsingin kaupungin suomenkielinen työväenopisto.

Taulukkuuettelo

Taulukko 1. Kyselyyn vastanneet hankkeet (hankevetäjät) lääneittäin (f ja %) sekä suhteessa hankkeiden kokonaislukumäärään	7
Taulukko 2. Kyselyyn vastanneet hakevan toiminnan toteuttajat lääneittäin (f ja %) sekä suhteessa hakevan toiminnan vuoden 2006 kyselyyn vastaajien jakautumiseen	8
Taulukko 3. Hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset koulutusaloittain (f ja %) sekä verrattuna hakevan toiminnan vuoden 2006 kyselyn vastaaviin osuuksiin	9
Taulukko 4. Hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset sukupuolittaisen koulutusaloittaisen (vastaajien omat arviot) mukaan (f ja %)	9
Taulukko 5. Hakevan toiminnan osuus hankkeiden vuoden 2006 budjetista hankevetäjien mukaan (f ja %)	11
Taulukko 6. Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien (sukupuolittaisen koulutusaloittaisen mukaisesti) työajankäyttö hakevaan toimintaan (%)	13
Taulukko 7. Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien (ammattikuvan mukaisesti) työajankäyttö hakevaan toimintaan (%)	14
Taulukko 8. Koulutusaloilla oppilaitoksissa käytettyjen hakevan toiminnan muotojen osuudet (%) sekä vastaavat osuudet (%) nais- ja miesvoittoisilla koulutusaloilla sekä tietokoneen ajokorttikoulutuksissa hakevan toiminnan toteuttajien vastauksissa	20
Taulukko 9. Koulutusaloilla oppilaitoksissa eniten käytettyjen hakevan toiminnan muotojen osuudet (%) sekä vastaavat osuudet (%) nais- ja miesvoittoisilla koulutusaloilla sekä tietokoneen ajokorttikoulutuksissa hakevan toiminnan toteuttajien vastauksissa	20
Taulukko 10. Koulutusaloilla oppilaitoksissa hankkeen taholta suositellut hakevan toiminnan muotojen osuudet (%) sekä vastaavat osuudet (%) nais- ja miesvoittoisilla koulutusaloilla sekä tietokoneen ajokorttikoulutuksissa hakevan toiminnan toteuttajien vastauksissa	22
Taulukko 11. Koulutusaloilla oppilaitoksissa erityisrahoituksen myötä enemmän käytettyjen hakevan toiminnan muotojen osuudet (%) sekä vastaavat osuudet (%) nais- ja miesvoittoisilla koulutusaloilla sekä tietokoneen ajokorttikoulutuksissa hakevan toiminnan toteuttajien vastauksissa	23
Taulukko 12. Oppilaitoksissa käytettävissä olleet hakevan toiminnan materiaalit hankevetäjien mukaan	24
Taulukko 13. Hakevan toiminnan toteuttajien edustamalla koulutusaloilla tarjolla olleet, hakevassa toiminnassa käytetyt sekä hankkeen aikana tuotetut materiaalit (%)	25
Taulukko 14. Hakevaa toimintaa tukevat käytännöt oppilaitoksessa, hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset (%)	27
Taulukko 15. Hakevan toiminnan toteuttamista hankaloittavat tekijät oppilaitoksessa, hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset (%)	29
Taulukko 16. Hakevan toiminnan aikaresurssien vähyteen liittyvät tekijät, hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset. Prosenttia (%) kaikista vastaajista (n=90) sekä prosenttia kyllä-vastaajista (aikapulaa kokeneet, n=57).	32
Taulukko 17. Noste-ohjelman aikana hankkeissa järjestetyt koulutukset hakevan toiminnan toteuttajille, hankevetäjien vastaukset (n=42)	35
Taulukko 18. Miten hakevaa toimintaa arvioidaan rahoitettavan oppilaitoksissa Noste-ohjelman päätyttyä? Hankevetäjien ja hakevan toiminnan toteuttajien vastaukset luokiteltuina	38
Taulukko 19. Hakevan toiminnan tulevaisuuden lupaavat käytännöt: mitä toimintamalleja arvioidaan käytettävän opiskelijahaussa Noste-ohjelman jälkeen. Lääneittäinen tarkastelu prosentteina.	42
Taulukko 20. Hakevan toiminnan lupaavat käytännöt: mitä hakevan toiminnan muotoja arvioidaan tulevaisuudessa käytettävän eniten hakevassa toiminnassa/opiskelijahaussa? Kaikki vastaajat sekä koulutusaloittainen tarkastelu prosentteina (vastaajat saivat valita useita vaihtoehtoja) ...	42

Kuvioluettelo

- Kuvio 1. Hakevan toiminnan toteuttajien näkemys kouluttajien hakevan toiminnan osaamis-
resursseista (kyseessä summamuuttuja, jossa on yhdistetty hakevan toiminnan osaamiseen
liittyviä väittämäkysymyksiä, ks. alaviite 32). Vastaukset prosentteina, n=90.....34
- Kuvio 2. Vastaajan koulutuslalla käytetyt hakevan toiminnan toimintatavat ja arviot
tulevaisuudessa käytettävistä toimintatavoista. Hakevan toiminnan toteuttajat (n=90), %.....41

LIITTEET

LIITE 1: Hankevetäjille suunnattu kysely hakevan toiminnan resursseista

Hyvä Noste-projektipäällikkö/-koordinaattori,

Tällä kyselyllä kartoitetaan hankevetäjien näkemyksiä Noste-hankkeiden hakevan toiminnan resursseista. Kyselyn avulla muodostetaan yleiskuvaa hakevan toiminnan resurssien hyödyntämisestä Noste-hankkeissa ja resursseihin liittyvistä tekijöistä oppilaitoksissa. Hakevaa toimintaa oppilaitoksissa toteuttaville on oma lomakkeensa.

Kysely on osa Noste-ohjelman hakevan toiminnan valtakunnallista seurantatutkimusta, jota tehdään Joensuun yliopistossa. Tutkimuksen vastuullisena johtajana toimii professori Ari Antikainen ja tutkijoina Arja Huusko ja Hanne Laukkanen. Kyselylomakkeessa hakevalla toiminnalla tarkoitetaan Noste-ohjelman puitteissa toteutettua opiskelijarekrytointia. Käsitteenä hakeva toiminta pitää sisällään sekä ihmisten tietoisuuden lisäämisen koulutusmahdollisuuksista että koulutuksen järjestämisen kohderyhmän tarpeiden pohjalta.

Kyselyn tavoitteena on kartoittaa olemassa olevia hyviä käytäntöjä hakevan toiminnan resurssien määrään, muotoon ja jakamiseen liittyen. Tutkimuksen avulla toimivista käytännöistä levitetään tietoa toimijoille. Tämän kyselyn vastauksista kootaan vuoden 2007 loppuun mennessä Noste-ohjelman verkkosivuilla (www.noste-ohjelma.fi) julkaistava yhteenvetoraportti.

Kyselyvastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä yksittäisiä vastaajia, oppilaitoksia tai hankkeita pysty tunnistamaan raportista.

Kyselyyn vastaamiseen kannattaa varata aikaa noin 10 minuuttia, sillä kyselyn keskeyttäminen ja myöhemmin jatkaminen ei ole teknisesti mahdollista. Lomakkeella voit liikkua eteen ja taakse päin sivun alareunassa olevilla painikkeilla.

Mikäli Sinulla on kysyttävää, älä epäröi ottaa yhteyttä!
Yhteistyöterveisin,
Arja Huusko

I VASTAAJAN TIEDOT

1. Noste-hanke
2. Vastajaan tehtävänimike
3. Lääni

- vaihtoehdot:
  - Etelä-Suomen
  - Länsi-Suomen
  - Itä-Suomen
  - Oulun
  - Lapin lääni

II HAKEVAN TOIMINNAN RESURSOINTI

4. Hakevan toiminnan osuus hankkeen vuoden 2006 budjetista oli:

- vaihtoehdot:
  - 0-5 %
  - 6-10 %
  - 11-15 %
  - 16-20 %
  - yli 20 %
  - en osaa sanoa

5. Noste-ohjelma on tarjonnut hakevan toiminnan toteuttamiseen rahoitusta:

- vaihtoehdot:
  - aivan liian vähän
  - vähän
  - sopivasti

- runsaasti
- liikaa
- en osaa sanoa

6. Hakevaan toimintaan käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla on ollut/olisi ollut mahdollista saavuttaa oman hankkeenne opiskelijamääriä koskevat tavoitteet/toiveet.

- *vaihtoehdot:*
  - täysin eri mieltä
  - jokseenkin eri mieltä
  - jokseenkin samaa mieltä
  - täysin samaa mieltä
  - en osaa sanoa
  - hankkeella ei ole ollut hakevalle toiminnalle opiskelijamääriä koskevia tavoitteita/toiveita

7. Kuinka paljon kokonaistyöajastasi käytät hakevan toiminnan tekemiseen?

- *vaihtoehdot:*
  - alle 10 %
  - korkeintaan 25 %
  - korkeintaan puolet
  - yli 75 %, muttei kuitenkaan koko työaikaa
  - työni koostuu kokonaan hakevasta toiminnasta
  - en käytä lainkaan aikaa hakevaan toimintaan
  - en osaa sanoa

8. Oletteko hankkeessa tehneet yhteisiä suunnitelmia hakevaa toimintaa koskien?

- *vaihtoehdot:* ei emme ole, kyllä olemme, en osaa sanoa

Mitä suunnitelmat koskivat

9. Oletko hankevetäjänä suositellut, että hakevan toiminnan resurssit käytettäisiin joihinkin tiettyihin hakevan toiminnan muotoihin?

- *vaihtoehdot:* ei, en ole suositellut; kyllä, olen suositellut; en osaa sanoa

Olen suositellut hakevassa toiminnassa käytettävien seuraavia muotoja:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):*
  - lehti-ilmoituksia alkavista koulutuksista
  - aikuiskoulutusta käsitteleviä lehtikirjoituksia
  - tv-mainoksia tai -ohjelmia (mukaan lukien paikallis-tv)
  - radiomainoksia tai -ohjelmia
  - internetiä
  - puhelinneuvontaa
  - esitteitä
  - kasvokkaista vuorovaikutusta kohderyhmään kuuluvien kanssa
  - oppilaitoksen järjestämiä tiedotustilaisuuksia
  - yritys-/työpaikkakäyntejä (vierailut, tutustumiset, esimiehen kanssa käydyt keskustelut yms.)
  - yrityksissä/työpaikoilla suoritettavia henkilöstön osaamistarvekartoituksia
  - ammattiliiton tilaisuuksiin osallistumista
  - pätevyysluotsi- tai muuta vertaistoimintaa
  - muuta toimintaa
  - en osaa sanoa

10. Katsoiko Noste-ohjelman hakevan toiminnan erillisrahoituksen lisännen oppilaitoksissa joidenkin hakevan toiminnan muotojen käyttöä?

- *vaihtoehdot:*
  - Ei. Katson, etteivät hakevan toiminnan resurssit ole lisänneet oppilaitoksissa minkään hakevan toiminnan tavan käyttöä.
  - Kyllä. Katson hakevan toiminnan resurssien lisännen joidenkin hakevan toiminnan tapojen käyttöä.
  - En osaa sanoa.

Katson oppilaitoksissa käytettävien aiempaa enemmän:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):* ks. vastausvaihtoehdot edellisessä kysymyksessä 9.

11. Onko oppilaitoksissa käytettävissä Noste-hankkeen tarjoaman hakevan toiminnan tueksi materiaalia, kuten:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):*
  - valmiita osaamistarvekartoituspohjia/haastattelurunkoja
  - työpaikoilla/aikuisten keskuudessa täytettäviä alustavia lomakkeita (joihin kerätään esim. henkilötiedot, kiinnostava koulutus, toiveet opiskelumuodoista)
  - tiedotusmateriaalia Nosteesta, esim. esitteitä
  - tiedotusmateriaalia hankkeessa tarjolla olevasta osaamisesta/koulutuksista
  - koulutustarjottimia (materiaalia, johon on koottu koulutusalan koulutustarjonnan sisältöjä, osatutkintoja, aikataulutusta, opiskelu- ja rahoitusmuotoja tms.)
  - testejä tai kartoituslomakkeita opiskeluvalmiuksien lähtötilanteen selvittämistä varten
  - muuta materiaalia,
    - millaista muuta materiaalia?
  - ei ole tarjolla materiaalia
  - en osaa sanoa

12. Minkä verran hankkeessanne on järjestetty Noste-ohjelman aikana koulutusta hakevan toiminnan toteuttajille?

- *vaihtoehdot:*
  - yksi päivä tai vähemmän
  - 2-5 päivää
  - 6 päivää tai enemmän
  - ei ole järjestetty hakevaa toimintaa käsittelevää koulutusta
  - en osaa sanoa

Mikäli hankkeessanne on edelleen hakevan toiminnan koulutustarvetta, mitä tarpeet koskevat?

13. Miten arvelet hakevaa toimintaan rahoitettavan oppilaitoksissa Noste-ohjelman erillisrahoituksen päättymisen jälkeen?

III VÄITTÄMIÄ HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEIHIN LIITTYEN

14. Seuraavassa on esitetty hakevan toiminnan resursseihin liittyviä väittämiä, joihin Sinun toivotaan ottavan kantaa sen mukaan, millaisena näet tilanteen hankkeessanne.

- *Vastausvaihtoehdot:*
  - 1= täysin eri mieltä
  - 2= jokseenkin eri mieltä
  - 3= jokseenkin samaa mieltä
  - 4= täysin samaa mieltä
  - en osaa sanoa

1. Hankkeessa hakevan toiminnan taloudellisten resurssien jakaminen on ollut tasapuolista eri oppilaitosten kesken.
2. Suuremmilla taloudellisilla resursseilla olisi ollut mahdollista saada enemmän aikuisia opiskelemaan.
3. Hankkeelle osoitettu hakevan toiminnan raha on käytetty kokonaisuudessaan hakevan toiminnan tekemiseen (ml. kouluttajien hakevaan toimintaan käyttämä aika).
4. Hankkeessamme käytössä oleva tapa jakaa hakevan toiminnan erillisrahoitusta on osoittautunut toimivaksi.
5. Katson, että hakevaan toimintaan ohjatut resurssit ovat vaikuttaneet myönteisesti oppilaitosten tapaan tehdä hakevaa toimintaa.
6. Hankkeessamme oppilaitosten henkilöstölle on tiedotettu kattavasti Nosteesta.
7. Noste-ohjelman hakevan toiminnan erillisrahoitus on edesauttanut oppilaitosten verkostoitumista.
8. Hankkeessamme tehdyt yhteiset hakevan toiminnan suunnitelmat ovat vaikuttaneet resurssien käyttöön.
9. Hankkeen yhteiset hakevan toiminnan suunnitelmat ovat vaikuttaneet myönteisesti opiskelijoiden tavoittamiseen.
10. Katson hakevan toiminnan erillisrahoitusta kohdennetun hankkeessamme tarkoituksenmukaisesti hakevan toiminnan eri muotoihin.
11. Hakevan toiminnan resursointi on tärkeää Noste-ohjelman jälkeen.

IV YLEISTÄ HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEISTA

15. Vapaa sana Noste-ohjelman hakevan toiminnan resursseihin liittyen.

16. Kommentteja kyselylomakkeen toimivuudesta.

LIITE 2: Hakevan toiminnan toteuttajille suunnattu kysely hakevan toiminnan resursseista

Hyvä vastaaja,

Tällä kyselyllä kartoitetaan oppilaitoksissa hakevaa toimintaa toteuttavien henkilöiden näkemyksiä Noste-ohjelman hakevan toiminnan resursseista. Kyselylomake on osa Noste-ohjelman hakevan toiminnan valtakunnallista seurantatutkimusta, jota tehdään Joensuun yliopistossa. Tutkimuksen vastuullisena johtajana toimii professori Ari Antikainen ja tutkijoina Arja Huusko ja Hanne Laukkanen.

Kyselylomakkeessa hakevalla toiminnalla tarkoitetaan Noste-ohjelman puitteissa toteutettua opiskelijarekrytointia. Käsitteenä hakeva toiminta pitää sisällään sekä ihmisten tietoisuuden lisäämisen koulutusmahdollisuuksista että koulutuksen järjestämisen kohderyhmän tarpeiden pohjalta.

Kyselyn tavoitteena on kartoittaa olemassa olevia hyviä käytäntöjä hakevan toiminnan resurssien määrään, muotoon ja jakamiseen liittyen. Tutkimuksen avulla toimivista käytännöistä levitetään tietoa toimijoille. Tämän kyselyn vastauksista kootaan vuoden 2007 loppuun mennessä Noste-ohjelman verkkosivuilla (www.noste-ohjelma.fi) julkaistava yhteenvetoraportti.

Lomakkeeseen vastaaminen tapahtuu koulutusaloittain. Yksi kyselylomake koskee aina yhdellä koulutusosalalla järjestettyjen Noste-koulutusten hakevan toiminnan resurssien käyttöä. Kyselyyn toivotaan oppilaitoksissa vastattavan kaikkien niiden koulutusalojen osalta, joissa oli vuoden 2006 aikana Noste-opiskelijoita (tai vaikka yksikin Noste-opiskelija). Lomakkeessa tietokoneen ajokorttikoulutukset rinnastetaan koulutusaloihin. Koulutusalohtainen vastaaminen on tärkeää tietojen tallennuksen ja käsittelyn vuoksi.

Lomakkeen voi täyttää koulutusosaltaan koulutusalojohtaja/-vastaava, kouluttaja/opettaja tai muu hakevaa toimintaa toteuttanut henkilö. Toisin sanoen sellainen henkilö oppilaitoksesta, jolla on paras käytännön käsitys koulutusosalalla tehdystä hakevasta toiminnasta ja toimintaan käytetystä tuesta. Noste-koordinaattoreille/-projektipäälliköille on toimitettu oma erillinen kyselylomakkeensa, jossa keskitytään hakevan toiminnan resursseihin Noste-hankkeen tasolla.

Kyselyvastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä yksittäisiä vastaajia, oppilaitoksia tai hankkeita pysty tunnistamaan raportista.

Kyselyyn vastaamiseen kannattaa varata aikaa noin 15 minuuttia, sillä kyselyn keskeyttäminen ja myöhemmin jatkaminen ei ole teknisesti mahdollista. Lomakkeella voit liikkua eteen ja taakse päin sivun alareunassa olevilla painikkeilla.

Mikäli Sinulla on kysyttävää, älä epäröi ottaa yhteyttä!

Yhteistyöterveisin,
Arja Huusko

I VASTAAJAN TIEDOT

1. Noste-hanke

2. Oppilaitosmuoto

- vaihtoehdot
  - ammatillinen oppilaitos
  - ammatillinen aikuisopisto/aikuiskoulutuskeskus
  - yksityinen ammatillinen oppilaitos
  - erikoistunut oppilaitos (esim. liikunnan koulutuskeskus tai musiikkioppilaitos)
  - kansanopisto
  - kansalais- tai työväenopisto
  - opinto-/oppimiskeskus
  - aikuislukio
  - jokin muu

Mikä muu oppilaitosmuoto/koulutuksenjärjestäjä/taho?

3. Vastajan tehtävänimike

4. Lääni

5. Valitse koulutusala, jonka hakevaa toimintaa koskien vastaat:

- vaihtoehdot
  - humanistinen ja kasvatustieteiden ala
  - kulttuuriala
  - yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
  - luonnontieteiden ala
  - tekniikan ja liikenteen ala
  - luonnonvara- ja ympäristöala
  - sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
  - matkailu-, ravitsemis- ja talousala
  - tietokoneen ajokorttikoulutukset

6. Koulutusosalalla tämän oppilaitoksen sisällä (kaikilla koulutus-/rahoitusmuodoilla) opiskelevista aikuisista on:

- vaihtoehdot:
  - naisia paljon enemmän kuin miehiä
  - naisia jonkin verran enemmän kuin miehiä
  - naisia ja miehiä suurin piirtein saman verran
  - miehiä jonkin verran enemmän kuin naisia
  - miehiä paljon enemmän kuin naisia
  - en osaa sanoa

7. Onko koulutusalan koulutusten hakevaan toimintaa käytetty Noste-ohjelman erillisrahoitusta?

- vaihtoehdot: kyllä, ei, en osaa sanoa

II HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEN MÄÄRÄ KYSEISELLÄ KOULUTUSALALLA

8. Noste-ohjelman erillisrahoitus tarjoaa mielestäni hakevaan toimintaan rahoitusta:

- vaihtoehdot:
  - aivan liian vähän
  - vähän
  - sopivasti
  - runsaasti
  - liikaa
  - en osaa sanoa

9. Noste-ohjelman hakevan toiminnan rahoitus on ennen Nostetta käytössä olleeseen opiskelijarekrytoinnin rahoitukseen nähden:

- vaihtoehdot:
  - paljon pienempi
  - hieman pienempi
  - samansuuruinen
  - hieman suurempi
  - paljon suurempi
  - en osaa sanoa

10. Hakevaan toimintaan käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla on ollut/olisi ollut mahdollista saavuttaa koulutusalanne opiskelijamääriä koskevat tavoitteet/toiveet.

- vaihtoehdot:
  - täysin eri mieltä
  - jokseenkin eri mieltä
  - jokseenkin samaa mieltä
  - täysin samaa mieltä
  - en osaa sanoa
  - koulutusosalalla ei ole ollut opiskelijamääriä koskevia tavoitteita/toiveita

11. Kuinka paljon työajastasi käytät hakevan toiminnan tekemiseen?

- vaihtoehdot:
  - alle 10 %
  - korkeintaan 25 %

- korkeintaan puolet
- yli 75 %, muttei kuitenkaan koko työaika
- työni koostuu kokonaan hakevasta toiminnasta
- en käytä lainkaan aikaa hakevaan toimintaan
- en osaa sanoa

III HAKEVAN TOIMINNAN KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMINEN

12. Koulutuslalla toteutetussa hakevassa toiminnassa olemme käyttäneet seuraavia tapoja:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):*
  - lehti-ilmoitukset alkavista koulutuksista
  - aikuiskoulutusta käsittelevät lehtikirjoitukset
  - tv-mainokset tai -ohjelmat (mukaan lukien paikallis-tv)
  - radiomainokset tai -ohjelmat
  - internet
  - puhelinneuvonta
  - esitteet
  - kasvokkainen vuorovaikutus kohderyhmään kuuluvien kanssa
  - oppilaitoksen järjestämät tiedotustilaisuudet
  - yritys-/työpaikkakäynnit (vierailut, tutustumiset, esimiehen kanssa käydyt keskustelut yms.)
  - yrityksissä/työpaikoilla suoritettujen henkilöstön osaamistarvekartoitukset
  - ammatillisen tilaisuudet
  - pätevyysluotsi- tai muu vertaistoiminta
  - muu toiminta
    - Millainen muu toiminta?
  - en osaa sanoa

13. Mitkä edellä valitsemistasi hakevan toiminnan tavoista on rahoitettu Noste-ohjelman erillisrahoituksella?

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):* vaihtoehdot samat kuin yllä

14. Valitse korkeintaan kolme hakevan toiminnan muotoa, joita koulutuslalla on käytetty eniten:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):* vaihtoehdot samat kuin yllä

15. Onko hankkeessa suositeltu, että hakevan toiminnan resursseja käytettäisiin joihinkin tiettyihin hakevan toiminnan muotoihin?

- *vaihtoehdot:*
  - Ei ole suositeltu.
  - Kyllä, on suositeltu.
  - En osaa sanoa.

Hankkeessa on suositeltu käytettävän:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):* vaihtoehdot samat kuin kysymyksessä 12

16. Onko Noste-ohjelman hakevan toiminnan erillisrahoitus lisännyt koulutuslallanne joidenkin hakevan toiminnan muotojen käyttöä?

- *vaihtoehdot:*
  - Ei. Katson, etteivät hakevan toiminnan resurssit ole lisänneet minkään tavan käyttöä hakevassa toiminnassa.
  - Kyllä. Katson hakevan toiminnan resurssien lisänneen joidenkin tapojen käyttöä hakevassa toiminnassa.
  - En osaa sanoa.

Olemme käyttäneet aiempaa enemmän:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):* vaihtoehdot samat kuin kysymyksessä 12

IV HAKEVAA TOIMINTAA TUKEVAT MATERIAALIT

17. Onko koulutuslalla tarjolla (Noste-hankkeen puitteissa tai muuten tuotettua) hakevan toiminnan tueksi tarkoitettua materiaalia, kuten:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja)*
  - valmiita osaamistarvekartoituspohjia/haastattelurunkoja

- työpaikoilla/aikuisten keskuudessa täytettäviä alustavia lomakkeita (joihin kerätään esim. henkilötiedot, kiinnostava koulutus, toiveet opiskelumuodoista)
- tiedotusmateriaalia Nosteesta, esim. esitteitä
- tiedotusmateriaalia hankkeessa tarjolla olevasta osaamisesta/koulutuksista
- koulutustarjottimia (materiaalia, johon on koottu koulutusalan koulutustarjonnan sisältöjä, osatutkintoja, aikataulutusta, opiskelu- ja rahoitusmuotoja tms.)
- testejä tai kartoituslomakkeita opiskelunvalmiuksien lähtötilanteen selvittämistä varten
- muuta materiaalia,
  - millaista muuta materiaalia?
- ei ole tarjolla materiaalia
- en osaa sanoa

18. Mitä edellä mainituista materiaaleista olette koulutuslalla käyttäneet osana hakevaa toimintaa:

- vaihtoehdot (samat kuin kysymyksessä 17)

19. Mitkä tarjolla olevista materiaaleista on tuotettu Noste-hankkeen aikana:

- vaihtoehdot (samat kuin kysymyksessä 17)

V OPPILAITOKSET HAKEVAN TOIMINNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖINÄ

20. Mitkä seuraavista hakevaa toimintaa tukevista käytännöistä ovat käytössä oppilaitoksessanne:

- vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):
  - Hakevan toiminnan suuntaviivojen sopiminen oppilaitostasolla
  - Osallistuminen hakevaa toimintaa käsitteleviin koulutuksiin/seminaareihin
  - Kouluttajien osallistuminen hakevan toiminnan suunnitteluun
  - Hakevan toiminnan erillisrahoituksen myötä lisääntyneet taloudelliset resurssit
  - Kouluttajille on varattu työaika toteuttaa hakevaa toimintaa
  - Hakevaan toimintaan on palkattu lisää tekijöitä
  - Oppilaitoksen johdon sitoutuminen hakevaan toimintaan
  - Oppilaitoksessamme tehdään hakevassa toiminnassa yhteistyötä yli koulutusalarajojen
  - Yhteistyötä hakevassa toiminnassa tehdään yli oppilaitosrajoiden
  - Oppilaitoksessamme kannustetaan uusien innovatiivisten hakevan toiminnan mallien kehittämiseen ja toteuttamiseen
  - Hakevan toiminnan resurssien ohjaaminen tehokkaisiin toimintatapoihin
  - Aikuiskoulutuksen organisointitavat tukevat hakevaa toimintaa (esim. joustava sisäänotto, sekaryhmämahdollisuus, osatutkintojen suorittamismahdollisuus)
  - Koulutuslalla on muodostettu osaamistuotteita, joita esitellään yrityksissä (koulutusten tuotteistaminen)
  - Oppilaitoksemme kouluttajilla on halua jalkautua kohderyhmän pariin esim. työpaikoille
  - Verkostoituminen muiden oppilaitosten kanssa
  - Jotkin muut asiat
    - Millaiset muut asiat?
  - Oppilaitokseen liittyvät tekijät eivät ole tukeneet hakevaa toimintaa
  - En osaa sanoa

21. Oletko huomannut oppilaitoksessanne asioita, jotka mielestäsi hankaloittavat hakevan toiminnan toteuttamista? Mikäli olet havainnut tällaisia asioita, valitse seuraavista vaihtoehdoista:

- vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):
  - Hakevan toiminnan suuntaviivoja ei ole sovittu oppilaitostasolla
  - Hakevaa toimintaa käsitteleviin koulutuksiin/seminaareihin osallistuminen ei ole ollut mahdollista
  - Kouluttajat eivät ole osallistuneet hakevan toiminnan suunnitteluun
  - Taloudelliset resurssit ovat liian pienet
  - Kouluttajille ei ole varattu työaika toteuttaa hakevaa toimintaa
  - Hakevaan toimintaan ei ole tarpeeksi henkilöitä
  - Oppilaitoksen johto ei ole sitoutunut hakevaan toimintaan
  - Oppilaitoksessamme ei tehdä hakevassa toiminnassa yhteistyötä yli koulutusalarajojen
  - Yhteistyötä hakevassa toiminnassa ei tehdä yli oppilaitosrajoiden
  - Oppilaitoksessamme ei kannusteta uusien innovatiivisten hakevan toiminnan mallien kehittämiseen ja toteuttamiseen
  - Hakevan toiminnan resurssit ohjataan tehottomiin toimintatapoihin
  - Aikuiskoulutuksen organisointitavat eivät tue hakevaa toimintaa (esim. käytössä ei ole joustavaa sisäänottoa, sekaryhmämahdollisuutta, osatutkintojen suorittamismahdollisuutta)

- Emme ole koulutusallalla miettineet koulutustemme tuotteistamista yrityksiä varten
- Oppilaitoksemme kouluttajilla ei ole halua jalkautua kohderyhmän pariin esim. työpaikoille
- Emme ole verkostoituneet muiden oppilaitosten kanssa
- Jotkin muut asiat
  - Millaiset muut asiat?
- Oppilaitokseen liittyvät tekijät eivät ole hankaloittaneet hakevaa toimintaa
- En osaa sanoa

22. A) Esiintyykö koulutusallallanne lisääntyneistä hakevan toiminnan taloudellisista resursseista huolimatta pulaa hakevan toiminnan toteuttamiseen käytettävissä olevasta ajasta?

- *vaihtoehdot.*
  - Ei esiinny pulaa hakevan toiminnan aikaresursseista
  - Kyllä, esiintyy pulaa hakevan toiminnan aikaresursseista
  - En osaa sanoa

B) Mikäli katsot koulutusallallanne esiintyvän pulaa hakevaan toimintaan käytettävissä olevasta ajasta, niin valitse seuraavista vaihtoehdoista tekijät, joilla katsot olevan merkitystä hakevan toiminnan aikaresurssien vähyyteen:

- *vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):*
  - Opetettavat tunnit täyttävät työjärjestyksen
  - Työjärjestyksen joustamattomuus (tuntikehyksen muuttaminen ei onnistu hallinnollisista syistä)
  - Kouluttajaresurssien vähyys opetettavissa aineissa (oppilaitoksen sisältä ei löydy pätevää sijaista)
  - Kouluttajat eivät tahdo vaihtaa opetusaikoja keskenään
  - Opetettavien tuntien lisäksi muut tehtävät täyttävät työajan
  - Hakevaan toimintaan jää hetkiä, mutta ne ovat yksittäisiä ja liian lyhyitä
  - Hakevan toimijoiden tekijöiden ja työpaikkojen aikataulujen yhteensovittaminen on vaikeaa
  - Kouluttajat eivät tee yhteistyötä hakevassa toiminnassa, esim. kerro työpaikoilla oppilaitoksen tarjonnasta/osaamisesta muun kuin oman koulutuksen/koulutusalan osalta
  - Kouluttajilla ei ole valmiuksia/osaamista hakevan toiminnan tekemiseen
  - Kouluttajat eivät koe hakevan toiminnan kuuluvan heidän työnsänsä
  - On vaikeaa perustella vaatimuksia aikaresursseista, koska hakevaa toimintaa ei ole kirjattuna työnsänsä
  - Oppilaitoksen johto ei näe työajan käyttämistä hakevaan toimintaan tarpeellisena
  - Muut tekijät,
    - kuvaile muita tekijöitä:
  - Koulutusallalla on puutetta hakevan toiminnan aikaresursseista, mutta en osaa mainita tähän liittyviä tekijöitä

IV VÄITTÄMIÄ HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEIHIN LIITTYEN

23. Seuraavassa on esitetty hakevan toiminnan resursseihin liittyviä väittämiä, joihin Sinun toivotaan ottavan kantaa sen mukaan, millaiseksi näet tilanteen oppilaitoksessanne tällä koulutusallalla.

- *Vastausvaihtoehdot:*
  - 1= täysin eri mieltä
  - 2= jokseenkin eri mieltä
  - 3= jokseenkin samaa mieltä
  - 4= täysin samaa mieltä
  - en osaa sanoa

1. Hankkeessa hakevan toiminnan taloudellisten resurssien jakaminen on ollut tasapuolista eri oppilaitosten kesken.
2. Oppilaitoksessamme hakevan toiminnan taloudelliset resurssit on jaettu tasapuolisesti eri koulutusalojen/koulutusten kesken.
3. Suuremmilla taloudellisilla resursseilla olisi ollut mahdollista saada enemmän aikuisia opiskelemaan.
4. Oppilaitokselle osoitettu hakevan toiminnan raha on käytetty kokonaisuudessaan hakevan toiminnan tekemiseen (ml. kouluttajien hakevaan toimintaan käyttämä aika).
5. Hakevan toiminnan erillirahoitus on lisännyt kouluttajille hakevan toiminnan tekemiseen annettua työaika.
6. Katson, että hakevaan toimintaan ohjatut resurssit ovat vaikuttaneet myönteisesti tapaan tehdä hakevaa toimintaa koulutusallallamme.
7. Hakevan toiminnan tekeminen on kiinteä osa työnsänsä.

8. Oppilaitoksessamme luotetaan kouluttajien osaamiseen tehdä hakevaa toimintaa.
9. Koen hakevan toiminnan tekemisen työpaikoilla ja kohderyhmän parissa itselleni luontevaksi tavaksi toimia.
10. Olen ollut aktiivisesti suunnittelemassa koulutusalan hakevaa toimintaa.
11. Olen kokenut raskaaksi Noste-ohjelman hakevan toiminnan taloudellisten resurssien hakemisen.
12. Nosteen kohderyhmään kuuluvia on ohjattu muiden rahoitusmuotojen piiriin Noste-ohjelman paperityömäärästä johtuen.
13. Olemme tehneet hakevaa toimintaa Noste-hankeessamme yhteisesti tehtyihin suunnitelmiin perustuen.
14. Hankkeessamme tehdyt yhteiset suunnitelmat ovat vaikuttaneet myönteisesti opiskelijoiden tavoittamiseen.
15. Toteuttamamme hakeva toiminta niveltyy oppilaitoksemme yleisiin toimintamalleihin (toimintojen suunnitteluun, tavoitteisiin, strategiaihin).
16. Hankkeemme sisäinen, oppilaitosten henkilöstöille suunnattu Noste-tiedotus on ollut kattavaa.
17. Katson hakevan toiminnan erillisrahoitusta kohdennetun koulutusallamme tarkoituksenmukaisesti hakevan toiminnan eri muotoihin.
18. Hakevan toiminnan resursointi on tärkeää Noste-ohjelman jälkeen.

VII HAKEVAA TOIMINTAA NOSTEEN JÄLKEEN

24. Mitä hakevan toiminnan toimintamalleja aiotte käyttää koulutusalan opiskelijahaussa Noste-ohjelman jälkeen?

- vaihtoehdot (vastaajat voivat valita useita vaihtoehtoja):
  - lehti-ilmoitukset alkavista koulutuksista
  - aikuiskoulutusta käsittelevät lehtikirjoitukset
  - tv-mainokset tai -ohjelmat (mukaan lukien paikallis-tv)
  - radiomainokset tai -ohjelmat
  - internet
  - puhelinneuvonta
  - esitteet
  - kasvokkainen vuorovaikutus kohderyhmään kuuluvien kanssa
  - oppilaitoksen järjestämät tiedotustilaisuudet
  - yritys-/työpaikkakäynnit (vierailut, tutustumiset, esimiehen kanssa käydyt keskustelut yms.)
  - yrityksissä/työpaikoilla suoritettujen henkilöstön osaamistarvekartoitukset
  - ammatillisiin tilaisuuksiin
  - pätevyysluotsi- tai muu vertaistoiminta
  - muu toiminta
    - Millainen muu hakeva toiminta?
  - en osaa sanoa

25. Mitä yllä olevista tavoista arvelet toteutettavan eniten Noste-ohjelman jälkeisessä hakevassa toiminnassa/opiskelijahaussa:

- vaihtoehdot (samat kuin kysymyksessä 24)

26. Miten arvelet kysymyksessä 24 mainitsemiasi hakevan toiminnan muotoja rahoitettavan Noste-ohjelman erillisrahoituksen päättymisen jälkeen?

VIII YLEISTÄ HAKEVAN TOIMINNAN RESURSSIEIHIN LIITTYEN

27. Vapaa sana Noste-ohjelman hakevan toiminnan resursseihin liittyen

28. Kommentteja kyselylomakkeesta

LIITE 3: Opiskelijamäärien sukupuolittainen painottuminen koulutusaloittain

5. Valitse koulutusala, jonka hakevaa toimintaa koskien vastaat:	6. Koulutusallalla tämän oppilaitoksen sisällä (kaikilla koulutus-/rahoitusmuodoilla) opiskelevista aikuisista on:						Yhteensä
	naisia paljon enemmän kuin miehiä	naisia jonkin verran enemmän kuin miehiä	naisia ja miehiä suurin piirtein saman verran	miehiä jonkin verran enemmän kuin naisia	miehiä paljon enemmän kuin naisia	en osaa sanoa	
humanistinen ja kasvatustieteiden ala	6	0	2	0	0	0	8
	75,0%	,0%	25,0%	,0%	,0%	,0%	100 %
kulttuuriala	0	0	1	1	0	0	2
	,0%	,0%	50,0%	50,0%	,0%	,0%	100 %
yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	2	6	1	0	0	0	9
	22,2%	66,7%	11,1%	,0%	,0%	,0%	100 %
luonnontieteiden ala	0	0	0	1	0	0	1
	,0%	,0%	,0%	100,0%	,0%	,0%	100 %
tekniikan ja liikenteen ala	0	0	0	1	11	0	12
	,0%	,0%	,0%	8,3%	91,7%	,0%	100 %
luonnonvara- ja ympäristöala	0	0	3	0	3	0	6
	,0%	,0%	50,0%	,0%	50,0%	,0%	100 %
sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	14	0	0	0	1	0	15
	93,3%	,0%	,0%	,0%	6,7%	,0%	100 %
matkailu-, ravitsemis- ja talousala	11	0	0	0	0	2	13
	84,6%	,0%	,0%	,0%	,0%	15,4%	100 %
tietokoneen ajokorttikoulutukset	12	5	3	0	3	1	24
	50,0%	20,8%	12,5%	,0%	12,5%	4,2%	100 %
Yhteensä	45	11	10	3	18	3	90
	50,0%	12,2%	11,1%	3,3%	20,0%	3,3%	100 %